Voortgangsrapportage Jeugdstelsel
November 2017

Inhoudsopgave

1. Algemeen beeld
   1.1 Jeugdmonitor en halfjaarcijfers jeugdhulp 2017
   1.2 Ontwikkelingen jeugdbescherming en jeugdreclassering
   1.3 De praktijk achter de cijfers

2. Ontwikkelingen zorglandschap jeugd
   2.1 Regionale aanpak transformatie jeugdhulp
   2.2 TAJ en programma zorglandschap jeugd
   2.3 Regionale expertteams
   2.4 Aanpak wachttijden
   2.5 Jeugd GGZ en knelpunten kleine aanbieders

3. Voortgang op verschillende trajecten
   3.1 Actieplan pleegzorg
   3.2 Soepeler overgang naar volwassenheid
   3.3 Kindertelefoon, AKJ en sensoor
   3.4 Ondersteuningsprogramma VNG over strafrecht
   3.5 Ondersteuning nazorg
   3.6 Aanpassing woonplaatsbeginsel
   3.7 Overheveling persoonlijke verzorging
   3.8 Verlenging subsidieregeling opvang kinderen van ouders met een trekkend/varend bestaan
   3.9 Stand van zaken toezicht Veilig Thuis door de Inspectie gezondheidszorg en Jeugd in oprichting

Bijlagen

1) CBS-cijfers eerste helft 2017
2) nader onderzoek Toegang tot Jeugdhulp met verblijf en de rol van Gecertificeerde Instellingen
3) nader onderzoek PGB Jeugdhulp
4) nader onderzoek Preventie Jeugdhulp: Beleidsinformatie Jeugdhulp
5) Magazine "*van Nul tot later als ik groot ben"*

INLEIDING

Deze voortgangsrapportage beschrijft de voortgang van de decentralisatie van het jeugdstelsel.

Hoofdstuk 1 geeft het algemene beeld zoals dat naar voren komt uit de halfjaarcijfers 2017 van het CBS en een aantal nadere onderzoeken. Hoofdstuk 2 gaat in op de ontwikkeling van het zorglandschap, regionale samenwerking, het tijdig inzetten van passende hulp bij jeugdigen met complexe (psychische) problemen en de aanpak van wachttijden. Tot slot beschrijft hoofdstuk 3 de voortgang op een aantal trajecten, waaronder het actieplan pleegzorg.

1. ALGEMEEN BEELD

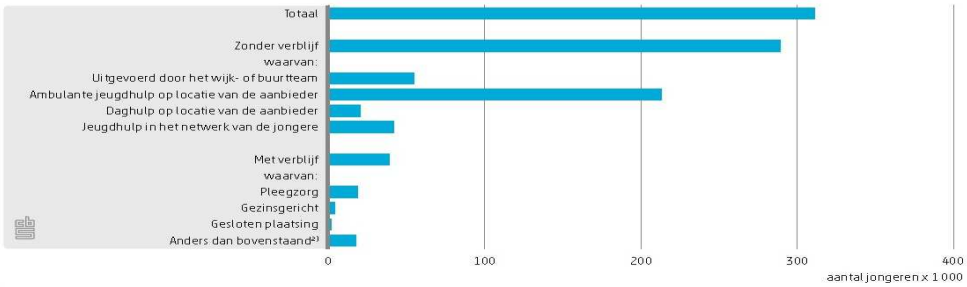
1.1 Jeugdmonitor en halfjaarcijfers jeugdhulp 2017

Op 1 januari 2017 telde Nederland 4,9 miljoen jongeren tot 25 jaar, waarvan 3,4 miljoen minderjarig is. Begin 2017 telde ons land 1,2 miljoen kinderen van 12 tot 18 jaar. De verwachting is dat dit aantal de komende tijd zal afnemen tot net onder de 1,1 miljoen rond 2030. Binnen deze populatie zal het aantal jongeren met een migratieachtergrond blijven groeien. Van de minderjarige jongeren woont 16 procent in een eenoudergezin. Jongeren verlaten later het ouderlijk huis en het duurt langer voordat ze zich gaan settelen. De wensen van jeugdigen blijken door de tijd consistent te zijn. Nederlandse kinderen behoren tot de gelukkigste ter wereld, zowel aangaande hun sociale contacten, hun psychisch welbevinden als hun lichamelijke gesteldheid. Slechts een beperkt aantal jeugdigen tussen 12 en 25 jaar (2%) voelt zich ongelukkig.[1] Het Jaarrapport van de jeugdmonitor CBS 2017, dat op 30 november 2017 uitkomt, gaat hier uitgebreid op in. De Jeugdmonitor geeft een beeld van de situatie van de jeugd in Nederland.

Hoewel de jeugd van Nederland tot de gelukkigste ter wereld behoort, gaat het niet met alle jongeren goed. Jeugdhulp kan dan nodig zijn en bijdragen aan een oplossing of vermindering van de problematiek. Als bijlage bij deze voortgangsrapportage is de CBS-rapportage met de cijfers over het jeugdhulpgebruik van de eerste helft 2017 gevoegd. Deze rapportage vormt de basis voor de benchmark jeugd.[2] Uit de cijfers van deze benchmark jeugd blijkt dat 311.000 kinderen het eerste half jaar gebruik maken of hebben gemaakt van enige vorm van jeugdhulp. Voor de meeste van deze jongeren, 68 procent, was dat een vorm van ambulante jeugdhulp op de locatie van de aanbieder. Bijna 18 procent van de jongeren kreeg jeugdhulp van een wijk- of buurtteam van de gemeente. Iets meer dan 39.000 jongeren kregen jeugdhulp met verblijf. Hiervan waren 19.000 jongeren in een pleeggezin opgenomen en 4.000 ondergebracht in gezinsgerichte opvang.[3]

Wat de trends ten opzichte van het halfjaarrapport 2016 betreft, zien we een stabiel jeugdhulpbereik waarbij wel beweging zit in de bereikte leeftijdcategorieën en vormen van jeugdhulp. De CBS cijfers laten een toename zien van hulp geboden en verwijzingen door het jeugd of wijkteam van de gemeente en dat meer jongeren in de basisschoolleeftijd worden bereikt. Deze toename is ten dele het effect van een betere registratie. De groep die jeugdhulp in combinatie met jeugdbescherming ontvangt neemt af. Wel blijven jeugdigen langer in jeugdhulp met verblijf zitten. De vraag is of dit komt door jeugdhulpgebonden factoren of door het veranderend inkoopbeleid van gemeenten (meer outcome gerichte inkoop) en de definitie van het begrip traject. Dit wordt in een nader onderzoek onderzocht en de publicatie hiervan is te verwachten in mei 2018, na de publicatie van de jaarcijfers 2017.

1.0.1 Jongeren met jeugdhulp, 1e halfjaar 2017*[1)]

Bron: CBS.

[1)] Personen van 0 tot en met 22 jaar. Jongeren met meerdere hulpvormen komen meerdere malen in de figuur voor.
[2)] Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

[1] J. van Beuningen, S. de Wit, Welzijn van jongeren: geluk en tevredenheid met het leven onder jongeren van 12 tot 25 jaar, Den Haag, 2016.
[2] Op basis van deze benchmark-jeugd van het CBS kunnen gelijksoortige gemeenten hun jeugdhulpgebruik met elkaar vergelijken.
[3] Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, zijnde geen pleegzorg, zoals gezinshuizen, logeerhuizen of zorgboerderijen.

Outcomecriteria
Onder voorzitterschap van de VNG zijn er door de branches van jeugdhulpaanbieders, met ondersteuning van het NJi, landelijke outcomecriteria ontwikkeld. Dit voorkomt dat verschillende gemeenten eigen outcomecriteria ontwikkelen en zorgt daarmee voor een beperking van de administratieve lasten voor aanbieders die meerdere gemeenten bedienen. Door het aanbieders mogelijk te maken de resultaten op de outcomecriteria mee te geven met de beleidsinformatie jeugd wordt ook de privacy beter geborgd. De outcomecriteria zijn een combinatie van objectieve criteria (uitval en herhaald beroep) en subjectieve criteria die bij cliënten worden uitgevraagd (tevredenheid over geboden hulp, of men verder kan zonder hulp). Momenteel wordt er gewerkt aan een algemene maatregel van bestuur (Amvb) die het CBS de grondslag moet geven om de scores op deze variabelen tweemaal per jaar tegelijkertijd bij de aanbieders uit te vragen, onder de voorwaarde dat er met gemeenten en met aanbieders is afgesproken gebruik te maken van deze route.

Gesloten plaatsingen
Uit cijfers van Jeugdzorg Nederland[4] blijkt dat er sprake is van een lichte toename in het aantal gesloten plaatsingen onder jongeren. In de eerste helft van 2017 is er een toename van 30 unieke plaatsingen (aantal unieke jongeren) waar te nemen ten opzichte van de eerste helft van 2016. Uit dezelfde cijfers blijkt dat er grote verschillen zijn tussen regio's. Wanneer er wordt gekeken naar het aantal jeugdigen dat op 30 juni 2017 in gesloten plaatsing zat (jeugdhulpplus inclusief plaatsingen Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen), dan waren er dit jaar 30 jongeren minder in gesloten opvang dan op 30 juni 2015. Mogelijk worden meer kinderen korter geplaatst.
Er is op dit moment geen sprake van wachtlijsten voor de gesloten jeugdhulp. Wel is het belangrijk om beter zicht te krijgen op de toename van het aantal gesloten plaatsingen en de verschillen die we hierin waarnemen tussen regio's. VWS, de VNG en het ministerie van JenV laten daarom in samenwerking met de brancheorganisaties nader onderzoek verrichten naar verschillen bij jeugdhulp met verblijf, waarbij ook effecten op plaatsingen in de jeugdhulpplus worden meegenomen. De publicatie van dit onderzoek wordt verwacht rond mei 2018.
Daarnaast zijn er met ondersteuning van VWS afspraken gemaakt tussen de VNG en branches over een meerjarenaanpak specialistisch zorglandschap. Deze afspraken hebben tot doel om hulp tijdig, passend, en dichtbij de jongere in te zetten (zie hoofdstuk 2 voor een uitgebreide beschrijving van deze afspraken).

1.2 Ontwikkelingen jeugdbescherming en jeugdreclassering

Eind juni 2017 waren er 30.000 lopende jeugdbeschermingsmaatregelen. In tweederde van de gevallen betrof het een vorm van ondertoezichtstelling en in een derde ging het om een voogdijmaatregel. Als het eerste halfjaar van 2017 wordt vergeleken met de ontwikkelingen in de afgelopen jaren valt op dat het aantal jongeren met een voogdijmaatregel nog steeds toeneemt, maar dat bij de jongeren met een ondertoezichtstelling de daling in de afgelopen jaren nu lijkt te stabiliseren.

Eind juni 2017 waren er 6520 jongeren (tot en met 22 jaar) met een of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen. Het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel neemt al jaren af. In het eerste half jaar van 2017 is er nog steeds sprake van een dalende trend.

De halfjaarcijfers voor jeugdbescherming en jeugdreclassering laten aldus een vrij stabiel beeld zien: geen grote ontwikkelingen in het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen; het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen daalt licht. De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) signaleerde in de eerste drie kwartalen van 2017 een lichte stijging van het aantal Verzoeken tot Onderzoek ten opzichte van de eerste drie kwartalen van 2016. Deze stijging heeft er toe geleid dat, nadat de wachttijden in december 2016 terug waren gebracht tot onder de norm, de wachttijden dit jaar weer zijn opgelopen. De RvdK werkt nu aan het opvangen van deze groei en richt zich steeds meer op preventie, in overleg met de ketenpartners. Daarnaast is er een verandering in gang gezet ten

[4] https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2017/11/JeugdzorgPlus-2017def.pdf

aanzien van de werkwijze en organisatie bij de RvdK, met het doel te komen tot duurzame beheersing van de instroom. De RvdK verwacht een gestaag herstel van de wachttijden.

1.3 De praktijk achter de cijfers

In oktober 2017 zijn er drie nadere onderzoeken afgerond rond de thema's *(1) preventie, (2) persoonsgebonden budget (PGB) en (3) verwijzing door Gecertificeerde Instellingen (GI's).* Dit zijn onderzoeken waarbij het verschillend jeugdhulpgebruik bij vier gelijksoortige gemeenten of jeugdhulpaanbieders is onderzocht. De uitkomsten van deze onderzoeken geven zicht op de praktijk achter de cijfers. Gezien het (beperkte) aantal gemeenten of jeugdhulpaanbieders in de onderzoeken kunnen de resultaten niet over heel Nederland worden doorgetrokken. Wel geven de onderzoeken zicht op mogelijke succesfactoren en knelpunten die rond deze thema's spelen.

Nader onderzoek naar preventie
Het bijgevoegde onderzoek van JB Lorenz naar *de toepassing van preventie* door vier gemeenten wijst uit dat de onderzochte gemeenten de afgelopen twee jaar een beter beeld hebben gekregen van jeugdhulpproblematiek in hun gemeente. Het preventief beleid gaan deze gemeenten nu op die inzichten afstemmen. We zien in de onderzochte gemeenten zowel universele initiatieven (bv. Voor gezond en veilig opgroeien) als doelgroepgericht preventiebeleid. Het preventief beleid wordt in de onderzochte gemeenten uitgevoerd door de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) of door integrale wijkteams. Bij uitvoering door integrale wijkteams 'concurreert' preventie met de zware en acute gevallen voor jeugdhulp. Bij de CJG's lijkt de aandacht voor preventie als afzonderlijk doel meer geborgd. Bij alle onderzochte gemeenten is er sprake van een integrale benadering: niet alleen het domein van de jeugdhulp, maar aansluiting zoeken bij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Gelet op de fase waarin het preventiebeleid zich bij de betrokken gemeenten bevindt is het nog te vroeg om uitspraken te kunnen doen over de effectiviteit van het preventiebeleid van deze gemeenten. Wel stemmen de door gemeenten ingezette activiteiten hoopvol.

Om een positieve beweging bij gemeenten naar meer preventie te stimuleren heeft VWS, in overleg met de VNG, de wethouders Jeugd uitgenodigd hun successen op het gebied van jeugdpreventie te delen in een *koplopersnetwerk jeugdpreventie*. Het bijgevoegde online magazine "*van Nul tot later als ik groot ben",* is het eerste resultaat van dit netwerk (bijlage 5).
In het magazine zijn 15 succesvolle aanpakken[5] rond preventie en jeugd beschreven.[6] De initiatieven verschillen in benadering, maar delen gemeenschappelijke succesfactoren en werken vanuit dezelfde waarde: zorgen dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. De resultaten van het nader onderzoek naar preventie, alsmede de ervaringen van de gemeenten uit het koplopersnetwerk jeugdpreventie zullen worden betrokken bij de ex-ante evaluatie 'Gezond en Veilig opgroeien', waarover de Kamer per brief is geïnformeerd.[7]

Nader onderzoek verschillend gebruik van PersoonsGebondenBudget
Uit het bijgevoegde onderzoek van Partners in jeugdbeleid naar het *verschillend gebruik van het PGB* bij vier gemeenten, blijkt dat de doelgroep binnen de Jeugdwet dezelfde is als die ten tijde van de Awbz (bijlage 3). In de onderzochte gemeenten zijn de tarieven voor informele zorg (mantelzorgers/familieleden/ouders), die middels het PGB worden betaald, 90 tot 100% van het natura tarief. De twee gemeenten die een minder divers jeugdhulpbeleid hebben ingekocht en gebruikmaken van budgetplafonds per aanbieder, hebben meer uitgegeven aan PGB's. De twee gemeenten met een hoog PGB-gebruik hebben hier wel van geleerd en hun beleid bijgesteld door een meer divers aanbod in te kopen. Het PGB-gebruik bij de onderzochte gemeenten hangt samen met de hoogte van het jeugdhulpgebruik in brede zin en het feit of jeugdigen tussen 18 en 23 jaar wel of niet een PGB via de Wmo krijgen. Een belangrijke aanbeveling van de onderzoekers is dat de relatie tussen begeleiding van cliënten met een chronische aandoening en resultaatfinanciering aanpassing behoeft. Immers, bij chronische problematiek moet 'het resultaat' anders worden

[5] THINK op school Zwolle, Inovatienetwerk Jeugd Hart van Brabant, PPD Talents Papendrecht, Social Brokers Kerkrade, Centering Pregnancy Huizen, Stichting Omnia Eindhoven, Maatwerkfabriek Oss, Kids en Koffie Sliedrecht, Jeugdsoos Marne, Bureau Frontlijn Rotterdam, Buurbook Leiden, Voorzorg Dordrecht, Dronter koers Dronten, Sluitende aanpak Apeldoorn, Jeugdhulp naar school Diemen
[6] https://vng.nl/files/vng/20171011_vannultotdatikgrootben.pdf
[7] Kamerstukken II 2016-2017 31 865, nr.99

gedefinieerd dan voor een geneesbare curatieve aandoening. Ten slotte nemen de onderzoekers een algehele daling in het PGB-gebruik (voor jeugd) waar. Het PGB wordt ingezet voor maatwerk als passende hulp in natura niet beschikbaar is. Dit sluit aan bij de doelstelling van het PGB. De onderzoekers geven aan dat het PGB-gebruik verder kan dalen als gemeenten maatwerk in natura faciliteren met cliëntgebonden contracten. Dit vermindert de administratieve last voor zowel de cliënt, aanbieder als de gemeente.

Nader onderzoek naar toegang tot jeugdhulp met verblijf en de rol van Gecertificeerde Instellingen
Het bijgevoegde onderzoek van Significant richt zich op regionale verschillen in jeugdhulpgebruik met verblijf, al dan niet in combinatie met een jeugdbeschermingsmaatregel (bijlage 4). De onderzoekers concluderen dat de gecertificeerde instellingen in 2016 een groot aandeel hadden in het totaal aan verwijzingen naar jeugdhulp met verblijf. Vooral bij pleegzorg en gesloten plaatsing, waar meer dan de helft van de verwijzingen van de gecertificeerde instellingen naartoe gaan. Naar de overige vormen van jeugdhulp met verblijf is de gemeentelijke toegang in 2016 veruit de belangrijkste verwijzer. Daarnaast concluderen zij dat er grote regionale verschillen zijn als het gaat om jeugdhulpgebruik met verblijf en verwijzingen daar naartoe.

Een belangrijke aanbeveling is dat gemeenten en regio's samen met de GI's, de gemeentelijke toegang en aanbieders inventariseren waar de behoeften met betrekking tot het beschikbare aanbod liggen om daar vervolgens op in te spelen. Daarmee ontstaat een voor het veld afgestemde match tussen vraag en aanbod. Ook in het samenspel tussen GI's en gemeentelijke lokale teams liggen kansen ter verbetering. Significant beveelt gemeenten ook aan niet te sturen op casusniveau, maar op strategisch niveau, samen met GI's en andere actoren, te kijken naar structurele beschikbaarheid van gewenst aanbod.

2. ONTWIKKELINGEN ZORGLANDSCHAP JEUGD

Tijdens het Algemeen Overleg Jeugd van 8 juni jl. en het plenaire debat van 21 juni jl. over jeugdhulp aan suïcidale tieners heeft de toenmalige staatssecretaris van VWS uitvoerig met de Kamer gesproken over de voortgang van de transformatie jeugdhulp, mede aan de hand van de derde jaarrapportage van de Transitieautoriteit Jeugd (TAJ). In het debat van 21 juni jl. heeft de Kamer zeven moties aangenomen over het ontsluiten van wachttijden, landelijke regie voor gespecialiseerde jeugdhulp, voldoende plekken in de gespecialiseerde jeugdhulp, het afdwingen van regionale samenwerking, doorzettingsmacht bij gemeenten en een sociale kaart van het specialistisch jeugdhulpaanbod.[8] Daarnaast verzoekt de heer Peters (fractie CDA) bij regeling van werkzaamheden van 10 oktober jl. nader geïnformeerd te worden over de gevolgen van de decentralisatie van de jeugd-ggz.[9]

Bij brief van 30 augustus jl. is de Kamer nader geïnformeerd over passende hulp voor jongeren met complexe (psychische) problemen.[10] Hieronder wordt de stand van zaken gegeven.

2.1 Regionale aanpak transformatie jeugdhulp

Het lid Agema heeft per gewijzigde motie gevraagd om landelijke regie voor de gespecialiseerde jeugdhulp.[11] De leden Westerveld en Kooiman vragen per motie om voldoende plekken te realiseren voor jongeren die zeer specialistische jeugdhulp nodig hebben.[12] Daarnaast vragen de leden Peters en Kooiman per motie om regionale samenwerking rond specialistische jeugdhulp af te dwingen wanneer dit onvoldoende van de grond komt.[13] De stand van zaken betreffende de uitvoering van deze moties is als volgt.

Met ondersteuning van VWS hebben de VNG en branches afspraken gemaakt over een meerjarenaanpak van het specialistische zorglandschap. In dit kader hebben circa 60 sleutelpersonen van gemeenten, aanbieders en het Rijk - op initiatief van de ambassadeur Zorglandschap – afgelopen juli tijdens een 24-uurbijeenkomst indringend met elkaar de acties verkend die nodig zijn om de transformatie te versnellen.[14]

De deelnemers aan de 24-uurbijeenkomst onderschrijven allen de visie en aanpak van brancheorganisaties in de gespecialiseerde zorg voor jeugd, zoals verwoord in de notitie 'Passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen'.[15] De deelnemers concluderen dat, onverlet positieve ontwikkelingen, aanvullende acties nodig zijn om de gestelde doelen te bereiken.

Gemeenten en jeugdregio's richten nog dit jaar in iedere jeugdregio een expertteam in om complexe zorgvragen op te vangen (zie paragraaf 2.3).
Mede in reactie op de moties van het lid Agema[16] en de leden Westerveld en Kooiman[17] nemen gemeenten binnen de jeugdregio's het initiatief om samen met aanbieders tot een (boven)regionale aanpak te komen. Daarbij komt aan bod wat voor aanbod en ontwikkeling van specialistische jeugdhulp nodig is, hoe het totale aanbod is geborgd en het samenspel is ingericht. Door de samenwerking in de regio te verbeteren kan het beschikbare aanbod en de kwaliteit daarvan worden geoptimaliseerd en kunnen jongeren met complexe problematiek adequater worden opgevangen.
Om de afspraken te realiseren en waar mogelijk te versnellen ondersteunt de ambassadeur zorglandschap met zijn ondersteuningsteam de jeugdregio's en aanbieders.

[8] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr.586, nr. 590, nr. 589, nr. 593, nr. 596, nr. 592 en nr. 595
[9] Naar aanleiding van persbericht LVVP van 5 oktober 2017 dat vrijgevestigde psychologen en psychotherapeuten de jeugd-ggz zouden verlaten vanwege administratieve administratieve lasten en ingewikkelde aanbestedingsprocedures
[10] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 601
[11] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 596
[12] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 589
[13] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 593
[14] https://vng.nl/files/vng/20170714_statement_24-uurssessie_3.pdf
[15] https://vng.nl/files/vng/201703_handreiking_passende_zorg_bgzj_jeugd.pdf
[16] TK 2016-2017 31839, nr. 587
[17] TK 2016-2017 31839, nr. 589

Tijdens het bestuurlijk overleg VNG-branches-Rijk van 18 september jl. is verder afgesproken dat de ambassadeur Zorglandschap de stand van zaken rond de regionale aanpak in kaart brengt en inventariseert wat de knelpunten zijn.

In het verlengde hiervan begeleidt het project Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD) van gemeenten en jeugdhulpaanbieders (dat mede om deze reden wordt verlengd tot medio 2018) de transitie van Diagnose Behandel Combinaties (DBC's) naar uitvoeringsvarianten. ISD checkt bij regio's en aanbieders of ze klaar zijn voor een overstap naar de afspraken over bekostiging binnen de uitvoeringsvarianten. Om de overgang gestructureerd te laten verlopen zijn drie overstapmomenten geselecteerd, 1 januari, 1 april en 1 juli 2018. Wanneer de inkoopcontracten voor 2018 te laat zijn getekend dan worden regio's en hun aanbieders geadviseerd een later instapmoment te kiezen, waarvoor dan ook aan een aantal voorwaarden moet zijn voldaan, zoals het inregelen van de ict-voorzieningen bij zowel regio's/gemeenten als jeugdhulpaanbieders. Acht van de 42 regio's zijn vooralsnog over. Een grote groep gaat per 1 januari over en een aantal haalt 1 januari niet. Dit betekent dat die regio's afspraken moeten maken over een overbruggingsperiode tot 1 april of 1 juli, inclusief bevoorschotting, en op die datum ook aan de vereisten omtrent ict-voorzieningen moeten voldoen. Onvolkomenheden en onvoorzienbare problemen zullen door de verantwoordelijke partijen worden opgelost, waar nodig en gewenst met ondersteuning van de ISD en de TAJ.

Nadere regelgeving vanuit het Rijk
Voor het behoud van specialistische jeugdhulp is regionale samenwerking noodzakelijk. Daarom willen we, mede ter uitvoering van de motie Peters en Kooiman[18], de mogelijkheid om hieraan nadere regels te stellen wettelijk verankeren. Aangezien deze mogelijkheid vervalt per 1 januari 2018 is een wetswijziging in voorbereiding. Ik verwacht dat dit wetsvoorstel binnenkort aan de Tweede Kamer kan worden aangeboden. Hierdoor kunnen bij onvoldoende samenwerking bij AmvB nadere regels worden gesteld aan bijvoorbeeld de gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp.

Eind dit jaar willen wij een goed beeld hebben van de mate van samenwerking in alle 42 jeugdregio's. De hierboven genoemde inventarisatie van de ambassadeur Zorglandschap levert daartoe een belangrijke bijdrage. Als ondanks de inspanningen van alle betrokken partijen de samenwerking in een regio stokt, zal het kabinet in overleg gaan met de betreffende gemeenten.

2.2 TAJ en programma Zorglandschap Jeugd

Samen met gemeenten en aanbieders wil het kabinet de continuïteit van zorg (structureel) borgen. Daarom zal de TAJ zal in aangepaste vorm worden verlengd tot 1 januari 2019. De TAJ heeft zich met name gericht op vragen vanuit jeugdhulpaanbieders om continuïteit van zorg en behoud van essentiële functies tijdens de transitie te realiseren. De TAJ heeft veelvuldig – vooral in de periode rond de transitie – doorbraken weten te creëren wanneer gemeenten en aanbieders bij inkoopgerelateerde discussies vastliepen. Ook is de TAJ waardevol gebleken bij de bemiddeling rond inkoop van zorg en bij de beoordeling van aanvragen van aanbieders voor financiële steun op basis van de subsidieregeling bijzondere transitiekosten. We zullen verkennen of een aanbieder met dreigende financiële problemen ook in 2018 een aanvraag voor tijdelijke liquiditeitssteun kan indienen.

De TAJ zelf constateert in haar derde jaarrapportage dat er een breed draagvlak is voor de Jeugdwet en de onderliggende doelen. Tegelijkertijd is het beeld van de TAJ dat de transformatie van jeugdhulp in 2015 en 2016 beperkt op gang is gekomen. De opdracht van het nieuwe kabinet ligt daarom bij de *transformatie* (inhoudelijke vernieuwing van jeugdhulp). Zodoende kunnen de veranderdoelen van de Jeugdwet worden gerealiseerd. In het Regeerakkoord zijn daartoe extra middelen gereserveerd (€ 54 miljoen). Invulling hiervan vindt plaats in overleg met gemeenten en de jeugdsector.

[18] TK 2016-2017 31839, nr. 593

Naast de TAJ verricht het programma Zorglandschap – met als boegbeeld de ambassadeur zorglandschap – goed werk om de regionale samenwerking rond de transformatie jeugdhulp te stimuleren. Dit programma raakt aan de bemiddelende rol die de TAJ nu speelt en zou eind dit jaar aflopen. Gezien positieve ervaringen en de opgave die er nog ligt rond het zorglandschap is in overleg met branches en gemeenten besloten om het ondersteuningsprogramma Zorglandschap in ieder geval te verlengen tot 1 april 2018.

De komende maanden wil het kabinet benutten om met gemeenten en branches te bespreken welke van de huidige taken van TAJ en programma zorglandschap nog nodig zijn na 1 april 2018 en in welke vorm die taken het best geborgd kunnen worden. De Kamer wordt hierover in de eerstvolgende voortgangsrapportage geïnformeerd.

2.3 Regionale Expertteams

Mede naar aanleiding van de zoektocht naar passende hulp voor suïcidale tieners is zichtbaar geworden dat het vinden van passende zorg voor kinderen met complexe problematiek in de praktijk bijzonder lastig is. Het is vaak niet meteen duidelijk welke hulp voor hen het best is. Dit knelpunt is niet een direct gevolg van de Jeugdwet, maar wordt als gevolg van de decentralisatie wel meer en meer zichtbaar.

De gewijzigde motie van het lid Agema over landelijke regie voor de gespecialiseerde jeugdhulp[19] en de motie van de leden Westerveld en Kooiman over voldoende plekken voor jongeren die zeer specialistische jeugdhulp nodig hebben[20] worden regionaal uitgevoerd. In een bestuurlijk overleg met de jeugdsector en gemeenten van 18 september jl. zijn afspraken gemaakt over de inrichting van (boven) regionale expertteams met een landelijke steunstructuur als achtervang (in samenwerking met Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE)). Het is de bedoeling dat deze teams van deskundigen (een specialist, een generalist een huisarts en naar wens aangevuld met anderen met inhoudelijke betrokkenheid) in complexe situaties waarin de reguliere hulpverlening er niet uitkomt of dreigt te komen een oplossingsplicht hebben. Het regionale expertteam heeft overzicht over het regionaal beschikbare aanbod, leert van complexe casuistiek en versterkt de samenwerking binnen de regio.

Streven is dat iedere regio eind 2017 een expertteam beschikbaar heeft. De regio's verschillen in grootte (van < 100.000 tot > 1.500.000 inwoners), hetgeen gevolgen heeft voor het regionaal of bovenregionaal organiseren van zorgaanbod.

Vanuit het Programma Zorglandschap Jeugd[21] is een digitale toolbox gemaakt met daarin belangrijke voorwaarden voor een effectief expertiseteam, evanals goede voorbeelden van reeds functionerende expertteams. Uitgangspunt is dat de bestaande structuren die er al zijn benut worden en er niet persé iets nieuws opgetuigd wordt.

Daarnaast is vanuit het programma zorglandschap geinventariseerd onder de 42 jeugdregio's hoever ze zijn met de inrichting van een expertteam. 16 jeugdregio's geven aan te werken aan de oprichting van een (boven) regionaal expertteam of hebben een andere structuur. 17 jeugdregio's geven aan een (boven) regionaal expertteam te hebben. 7 regio's geven aan nog geen expertteam te hebben. Deze worden ondersteund en aangespoord vanuit het programma Zorglandschap jeugd om deze in te richten.

Verder wordt in kaart gebracht op welke wijze in de regio's vorm wordt gegeven aan genoemde leertafels, zodat een duurzaam lerend systeem kan worden vormgegeven. Op de website van het Programma Zorglandschap Specialistische Jeugdhulp is een goed voorbeeld van de inrichting van

[19] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 596
[20] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 589
[21] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-specialistische-jeugdhulp

een dergelijke leertafel in Utrecht opgenomen.[22]

2.4 Aanpak wachttijden

De leden Raemakers en Kooiman hebben per motie gevraagd om gegevens over wachtlijsten en wachttijden te publiceren.[23] De leden Westerveld en Kooiman vragen per motie om openbaar te maken hoeveel jongeren er op zorg wachten.[24] Daarnaast vraagt het lid Kooiman per gewijzigde motie om een sociale kaart van het specialistisch jeugdhulpaanbod in Nederland.[25] De stand van zaken omtrent de uitvoering van deze moties is als volgt.

Op grond van de Jeugdwet zijn gemeenten en jeugdhulpaanbieders gehouden om in voorkomende gevallen tijdig passende hulp te bieden binnen professioneel aanvaardbare termijnen. Zoals recent in antwoorden op Kamervragen van het lid Kooiman (SP)[26] is aangegeven, is het van belang dat er een goed en transparant inzicht van wachttijden in de regio beschikbaar is voor jeugdigen, ouders, verwijzen en gemeenten. Dit inzicht ondersteunt het maken van een passende keuze voor een aanbieder. Om die reden zijn in oktober 2016 bestuurlijke afspraken gemaakt met gemeenten en jeugdaanbieders om wachttijden op regionaal niveau inzichtelijk te maken en afspraken hierover in de inkoopcontracten te verwerken. In het bestuurlijk overleg van 18 september jl. zijn deze afspraken nogmaals bevestigd. Kern van de gemaakte afspraken tussen de gemeenten en jeugdhulpaanbieders is:

- kinderen die acuut hulp nodig hebben worden zo snel mogelijk geholpen;
- gemeenten zorgen ervoor dat medewerkers in de toegang weten welke zorg er is ingekocht (de sociale kaart waar mevrouw Kooiman op doelt), organiseren het gesprek over wachttijden met aanbieders, presenteren de maatregelen die worden genomen bij onaanvaardbare wachttijden en maken hierover contractuele afspraken;
- aanbieders geven tijdig aan als zij een wachtlijst zien groeien met oplopende wachttijden als gevolg, informeren toegang en gemeente over wachttijden en publiceren deze wachttijden. Bij plaatsingsproblematiek dragen de te druk bezette aanbieders casussen over naar aanbieders met minder of geen wachttijden;
- als een passende plek niet meteen beschikbaar is, dan moet goede overbruggingszorg worden geboden of een andere passende plek.

Het allerbelangrijkste daarbij is dat jeugdigen die acuut hulp nodig hebben snel worden behandeld op een manier die zo goed mogelijk bij de problematiek past. De hiervoor genoemde regionale expertteams kunnen naar verwachting bijdragen om in individuele complexe gevallen met gezag en doorzettingsmacht snel passende hulp te bieden.

Verder wordt verwezen naar het onderzoek “Wacht maar” van het NJi, dat de Kamer op 2 juni jl. heeft ontvangen. Dat onderzoek laat zien dat het bijzonder lastig is om op landelijk niveau betrouwbare informatie over wachttijden en wachtlijsten te genereren.[27]

2.5 Jeugd GGZ en knelpunten kleine aanbieders

Mede naar aanleiding van de zoektocht naar passende hulp voor suïcidale tieners, zijn het afgelopen jaar verschillende knelpunten rondom de integratie jeugd-GGZ binnen de jeugdhulp zichtbaar geworden, zoals:

- het kunnen vinden van passende zorg voor kinderen met complexe problematiek;
- de vele doorplaatsingen van deze kinderen;
- tekortschietende samenwerking tussen jeugd-ggz en jeugd en opvoedinstellingen;
- de arbeidsmarktsituatie van kinderpsychologen, therapeuten en psychiaters en

[22] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-specialistische-jeugdhulp
[23] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 586
[24] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 590
[25] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 595
[26] Over jongeren met psychische problemen die soms wel 40 weken moeten wachten op hulp (2017Z13270)
[27] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr.581

- verder zijn er diverse signalen vanuit de sector zelf (zowel vanuit de beroepsgroepen als vanuit GGZ-NL aangegeven) dat steeds meer professionals niet meer op het jeugdterrein werkzaam willen zijn vanwege hoge administratieve lasten, ingewikkelde aanbestedingsprocedures en te lage tarieven. Recent heeft de LVvP nog een signaal hieromtrent afgegeven.[28]Hier is ook in de uitzending van Kassa van 11 november jl. aandacht aan besteed.

Bij de VNG is een intermediair vrijgevestigden aangesteld die aandacht vraagt voor de positie van vrijgevestigden in het nieuwe jeugdhulpstelsel. De intermediair is de verbinder tussen de branche- en beroepsverenigingen, VNG, VWS en landelijke programma's zoals ISD en Zorglandschap. Gezien de positieve ervaringen is de financiering van deze functie, net als het ondersteuningsprogramma zorglandschap, verlengd tot 1 april 2018.

De voormalig Staatssecretaris van VWS heeft in de brief van 30 augustus jl. over passende hulp voor jongeren met complexe (psychische) problemen gewezen op het belang van expertiseontwikkeling, versterken van samenwerking (met andere ggz-professionals, jeugdhulpinstellingen en wijkteams), warme overdracht tussen zorgverleners, en de inrichting van regionale expertteams.[29] Daarbij vormen ook de professionaliteit in de behandelwijze (bijv. in de vorm van een kwaliteitsstatuut jeugd GGZ), samenwerking in de gehele keten van jeugdhulpverlening, en de herijking van het zorglandschap m.b.t. hooggespecialiseerde (jeugd GGZ) zorg belangrijke opgaven. De stand van zaken rondom versterking van de regionale samenwerking, expertise ontwikkeling en de inrichting van de expertteams is in de paragrafen 2.1 en 2.3 toegelicht. Het overleg van kabinet, gemeenten en de jeugdsector over de overige punten is nog gaande.

Daarnaast neemt het kabinet de signalen m.b.t. administratieve lasten bijzonder serieus en heeft dit ook deze kabinetsperiode prioriteit. Er loopt een aantal trajecten, bijvoorbeeld harmonisatie van uitvoeringsvarianten bij het afsluiten van contracten en het voorbereiden van wetgeving om in een ministeriële regeling regels te kunnen stellen over de wijze van bekostiging, gegevensuitwisseling (standaarden voor geautomatiseerd berichtenverkeer) en/ of verantwoording. Uit het nader onderzoek over PGB's blijkt dat cliëntgebonden contracten ook een oplossing kunnen bieden voor maatwerk. Ik wil graag verder spreken met de sector over hoe dit beter kan.

Op 12 oktober jl. is de Kamer per brief geïnformeerd over de ondersteuning aan aanbieders en gemeenten vanuit het Rijk in het aanbestedingsproces.[30] Om gemeenten en instellingen te ondersteunen bij het aanbestedingsproces is er door gemeenten, branches, de VNG en het Rijk een handreiking uitgebracht die gemeenten en aanbieders ondersteunt bij het aanbestedingsproces binnen de Jeugdwet en Wmo 2015. Gemeenten en aanbieders kunnen met specifieke vragen omtrent het aanbestedingsproces terecht bij het Kennis- en Ontwikkelcentrum Inkoop Sociaal Domein van PIANOo.

Vanuit het Rijk worden ook de administratieve lasten voor aanbieders aangepakt. Aanbieders van zorg en jeugdhulp, jeugdbescherming en -reclassering verantwoorden zich jaarlijks door middel van het jaardocument over hun prestaties naar specifieke instanties en de maatschappij. Zowel in de volledige verantwoording als de vereenvoudigde verantwoording zijn vragen geschrapt en is de volgorde van vragen aangepast. DigiMV (het aanleverportaal voor de jaarverantwoording) vult daarnaast meer tabellen vooraf in dan voorheen, waardoor de gegevens in deze tabellen alleen nog maar gecontroleerd hoeven worden. Het is voor jeugdhulpaanbieders ook niet meer verplicht om een apart maatschappelijk verslag op te stellen. In plaats van dit verslag volstaat nu beantwoording van een aantal vragen over de Governance in DigiMV.

VWS zal verder het initiatief nemen om samen met gemeenten en sociale partners een arbeidsmarktverkenning jeugdhulp uit te voeren. Deze wordt naar verwachting in 2018 afgerond.

[28] Persbericht LVVP 5 okt 2017: https://www.lvvp.info/nieuws/nieuwsdetail/0/2417/PERSBERICHT%3A-vrijgevestigde-psychologen-%26amp%3B-psychotherapeuten-verlaten-jeugd-ggz
[29] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 601
[30] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 605

3. VOORTGANG SPECIFIEKE TRAJECTEN

3.1 Actieplan pleegzorg

Kinderen groeien bij voorkeur op in het eigen gezin. Wanneer opgroeien in het eigen gezin (tijdelijk) niet meer mogelijk is, is het belangrijk dat kinderen zoveel mogelijk in gezinsverband opgroeien. In de Jeugdwet is dit vastgelegd (artikel 2.3 lid 6). Pleegzorg neemt een belangrijke positie in bij de realisatie van dit doel. Bij betrokken partijen rond pleegzorg is er dan ook de urgentie om zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het pleegzorgaanbod naar het hoogste niveau te tillen. Om hier een impuls aan te geven hebben het Nederlandse Jeugdinstituut (NJi), Jeugdzorg Nederland (JN), de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van VWS en JenV een actieplan pleegzorg opgesteld dat op 30 mei jl. naar de Kamer is gestuurd.[31] Ook in het Regeerakkoord is aangegeven dat het kabinet pleegouders beter zal ondersteunen en toerusten. De betrokken partijen zijn voortvarend bezig met de uitvoering van de acties die staan beschreven in dit actieplan. Op verzoek van de heer Raemakers (fractie D66) in het AO van 8 juni jl. wordt hieronder uitgebreid ingegaan op de voortgang van het actieplan.

Continuïteit en stabiliteit, ook na het 18e jaar
De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om binnen de pleegzorg meer continuïteit, stabiliteit en voorspelbaarheid te creëren. Kinderen, ouders en pleegouders zouden zo min mogelijk met onzekerheid te maken moeten hebben. Het is daarom het doel van de partijen om voortijdige beëindigingen van pleegzorg te minimaliseren, doorplaatsingen te verminderen en besluiten over plaatsingen te versnellen. Het verminderen van onzekerheid speelt ook bij de overgang naar volwassenheid. Om dit te bewerkstelligen zijn er verschillende acties in gang gezet.

Zo heeft het NJi in 2017 literatuuronderzoek gedaan naar stabiliteit en vroegtijdige beëindigingen in de pleegzorg en publiceert daarover dit najaar een factsheet voor professionals. Tevens wordt er eind november een conferentie georganiseerd voor professionals en beleidsmedewerkers over het terugdringen van vroegtijdige beëindigingen. Daarnaast heeft het NJi samen met o.a. pleegzorgaanbieders in 2017 een methodiek voor matching (gefinancierd door Stichting Kinderpostzegels) en een methodiek voor pleegzorgbegeleiding gepubliceerd.[32] Op verschillende plekken in het land wordt met de methodieken gewerkt. Professionals geven aan dat het waardevolle hulpmiddelen zijn bij het realiseren van stabiele plekken voor kinderen.
Wat betreft het versoepelen van de overgang naar volwassenheid is aansluiting gezocht met het traject 16-27.[33] In 2018 zal het in dat traject ontwikkelde stappenplan voor een toekomstplan worden geïmplementeerd in de pleegzorg en zal er een factsheet worden gemaakt over de mogelijkheden van verlengde pleegzorg voor gemeenten. Deze zal actief onder de aandacht worden gebracht in bijeenkomsten met gemeenten.

Al deze acties dragen bij aan het doel van de kwaliteitsverbetering van pleegzorg, namelijk kinderen in een zo passend mogelijk gezin plaatsen, zo min mogelijk doorplaatsen en ook na volwassenheid van de benodigde zorg en ondersteuning voorzien.

Actie	Voortgang	Geplande afronding
Verzamelen en verspreiden van kennis over effectieve aanpak van breakdown	Literatuursearch afgerond. Factsheet en miniconferentie in voorbereiding.	2017
Methodieken matching en pleegzorgbegeleiding	De methodieken zijn opgeleverd en worden momenteel op verschillende plekken in het land geïmplementeerd.	Afgerond
Actieonderzoek naar breakdown en het gebruik van Richtlijn Pleegzorg en	In voorbereiding	2018

[31] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr.580
[32] Zie: https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/NJi-Publicaties/Handboek-Methodisch-Matchen
[33] Zie: http://www.16-27.nl/

effectieve methodieken		
Versoepelen overgang 18-/18+	In afstemming met traject 16-27 afspraken gemaakt over toepassing van resultaten uit dat traject voor pleegzorg en over specifieke acties voor de pleegzorg ,zoals een factsheet voor gemeenten.	2018

Toerusten van pleegouders
De kwaliteit van pleegzorg is in grote mate afhankelijk van pleegouders. Het is daarom van belang dat pleegouders goed zijn toegerust voor hun taken. Om pleegouders goed toe te rusten moet er deskundigheidsbevordering plaatsvinden, moeten pleegouders betrokken worden bij besluitvorming en moeten eventuele juridische- en financiële knelpunten voor pleegouders worden weggenomen. Om dit te bewerkstellingen hebben de betrokken partijen verschillende acties in gang gezet.

JN en de NVP werken, in samenwerking met de VNG, in het door VWS gefinancierde programma 'investeren in de kracht van pleegouders'[34], aan een goed scholingsaanbod om de draagkracht van pleegouders te versterken. Er zijn vanuit de Kamer vragen gesteld over de vergoedingen waar pleegouders aanspraak op kunnen maken, de tarieven die gemeenten hanteren en de kostendekkendheid hiervan. Financiële aspecten zouden (aspirant) pleegouders niet moeten belemmeren. Er loopt daarom een onderzoek naar deze zaken, waarin ook nadrukkelijk de (aangehouden) motie van de leden Kooiman en Voordewind over de kostendekkendheid van tarieven wordt meegenomen.[35] Ook werkt VWS, in samenspraak met betrokken partijen, aan een evaluatie van de wet verbetering positie pleegouders. Deze evaluatie zal voorjaar 2018 beschikbaar zijn.

Deze acties zorgen ervoor dat pleegouders beter weten waar ze (ook financieel) aan toe zijn en dat ze goed geëquipeerd worden om hun verantwoordelijke taak te volbrengen, zodat ze pleegkinderen zo goed mogelijk kunnen ondersteunen.

Actie	Voortgang	Geplande afronding
Project 'Investeren in de draagkracht van pleegouders'	Startbijeenkomst heeft plaatsgevonden. Acties zijn in gang gezet	Project loopt tot 2019
Onafhankelijk informatiepunt voor pleegouders	NVP heeft een informatiepunt ingericht. In 2017 is hier juridische kennis aan toegevoegd. Samenwerking met professionals en vrijwilligers wordt opgestart	December 2018
Onderzoek financiële aspecten	Onderzoek gestart	Voorjaar 2018
Rechtsbescherming pleegouders	Acties lopen	2018
Evaluatie wet verbetering positie pleegouders	Evaluatie gestart	Voorjaar 2018

Werven en screenen van pleegouders
Pleegzorgaanbieders moeten over voldoende pleegouders beschikken om hun taken te kunnen verrichten. Elk pleegkind heeft andere wensen en behoeften, waardoor er in elk individueel geval goed bekeken moet worden welke pleegouders passen bij het pleegkind. Hiervoor is het belangrijk dat er voldoende aanbod is van pleegouders. De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om het aanbod van pleegouders te vergroten en uitval van pleegouders te voorkomen.

Om het aantal nieuwe aanmeldingen van pleegouders te vergroten is in september 2015 de campagne 'Supergewone mensen gezocht' gestart. JN start daarnaast in samenwerking met de NVP een onderzoek naar de uitval van pleegouders en verspreidt in samenwerking met de VNG goede voorbeelden van werving, binding en behoud van pleegouders.
Sinds de start van de campagne is het aantal belangstellenden dat zich na afloop van een informatieavond aanmeldt voor een voorbereidingsprogramma afgenomen. JN liet onderzoek doen naar de oorzaken hiervan. Pleegouderschap kan intensief en complex zijn, aangezien pleegkinderen

[34] Tijdens de eerste fase van het programma werd duidelijk dat voor pleegouders 'Versterken van de kracht van pleegouders' een beter passende benaming is en daarmee heeft het programma een naamswijziging ondergaan.
[35] Tweede Kamer 2016-2017, 34550 XVI, aangehouden motie Kooiman en Voordewind over het hanteren van vastgestelde tarieven voor de inkoop van pleegzorg nr. 78.

vaak bijkomende problematiek hebben en ook het contact met de biologische ouders kan een grote impact kan hebben. De uitkomsten uit het onderzoek bieden een aantal aanknopingspunten voor de werving en voorbereiding van aspirant-pleegouders:

- De campagne lijkt iets wakker te maken in mensen wat er al is. De meeste geïnterviewden zeggen ideologisch of sociaal gemotiveerd te zijn. De campagne speelt in op deze reeds aanwezige behoefte en lijkt daarmee een goede basis te bieden voor de werving van nieuwe pleegouders.
- De inbreng van ervaren pleegouders op de informatieavonden wordt zeer gewaardeerd; ter bevordering van de identificatiemogelijkheden van aspirant-pleegouders wordt geadviseerd hiervoor niet al te ervaren pleegouders in te zetten.
- Ouders van pleegkinderen een rol geven op de informatieavonden kan een bijdrage leveren aan de realistische beeldvorming van de aspirant-pleegouder over de beoogde samenwerking.
- Nazorg na afloop van de informatieavond kan tegemoet komen aan de twijfels en vragen van aspirant pleegouders en hun net dat extra duwtje in de rug geven dat zij nodig hebben.

JN heeft de opbrengsten en aanbevelingen van het rapport gedeeld met de pleegzorgaanbieders.

De werving van pleegouders stond centraal in de Week van de Pleegzorg die begin november jl. heeft plaatsgevonden. Tijdens deze week zijn er vele acties verricht om aandacht te geven aan de werving van pleegouders. Zo zijn er extra radiospotjes en online advertenties ingezet en hebben scholen met de actie 'doneer je schoolhek' een bijdrage geleverd door schoolhekken beschikbaar te stellen voor een spandoek van de campagne. VWS levert een financiële bijdrage aan de Week van de Pleegzorg.

Actie	Voortgang	Geplande afronding
Campagne supergewone mensen gezocht	Campagne loopt; in de week van de Pleegzorg extra inzet van betaalde media voor de campagne middels radiospotjes en online advertenties	September 2018
Onderzoek naar overwegingen van mensen die na het bezoeken van een voorlichtingsbijeenkomst besluiten zich niet aan te melden als pleegouder	Onderzoek afgerond	Eind 2017: implementatie in voorbereidingstraject aspirant-pleegouders
Verkennend onderzoek naar de uitval van pleegouders	Voorbereiding gestart	Najaar 2019
Uitvoering week van de pleegzorg 2017 en voorbereiding week van de pleegzorg 2018 (o.b.v evaluatie 2017)	De week van de pleegzorg vond plaats van 1 t/m 8 november 2017	Week van pleegzorg is afgerond
Evaluatie en waar nodig aanpassing van het Kwaliteitskader voorbereiding en screening aspirant-pleegouders	Evaluatie is gestart in samenwerking met het veld	Afronding evaluatie eind 2017; aanpassing kwaliteitskader gereed voorjaar 2018
Bezien in hoeverre VGB-procedure aanpassing behoeft	Check op de VGB-procedure is gestart, zowel van de Raad als vanuit JN	Eind 2017
Verzamelen en verspreiding van goede voorbeelden gericht op werving, binding en behoud	Loopt volgens planning	Product eind 2017 gereed. 2018 wordt benut om product dynamisch en daarmee actueel te houden

De positie van pleegzorg als vorm van jeugdhulp
Gemeenten zijn daarmee aan zet bij het versterken van jeugdhulp in gezinsvormen en het integreren van pleegzorg in het brede sociale domein van de gemeente. De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om gemeenten meer inzicht te geven in de mogelijkheden waarmee ze pleegzorg en andere vormen van jeugdhulp in gezinsvormen kunnen versterken. Deze acties zijn er op gericht om pleegzorg binnen het gemeentelijk domein zo goed mogelijk in te zetten. Dit draagt bij aan een belangrijk doel van de jeugdwet, namelijk kinderen 'zo thuis mogelijk' laten wonen.

Hiertoe financiert VWS het project 'Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen' waarin het NJi, de NVP, JN en de VNG gemeenten ondersteunen bij het vertalen van de doelstellingen uit de Jeugdwet naar

concreet beleid. De betrokken partijen hebben inmiddels een handreiking gepubliceerd aan de hand van vijf ontwikkelpunten die tot stand kwamen in samenspraak met gemeenten en stakeholders:

- Neem met elkaar verantwoordelijkheid en bepaal het parcours.
- Creëer ontwikkelruimte en werk samen aan innovatie.
- Verbind informele sociale steun met jeugdhulp in gezinsvormen.
- Zorg voor een sterke ondersteuningsstructuur en doe wat werkt.
- Zorg voor eenvoud en duidelijkheid in regels en financiën.

Momenteel worden gemeenten en regio's ondersteund om de aanbevelingen uit de handreiking ook daadwerkelijk in praktijk te brengen.

De NVP en de VNG zetten acties in gang om de betrokkenheid van pleeggezinnen bij beleidsontwikkeling en –uitvoering te versterken. Het doel is dat eind 2019 300 ervaringsdeskundige pleegouders zich inzetten voor de belangenbehartiging en medezeggenschap van pleeggezinnen. Hierbij moeten zij gebruik kunnen maken van een landelijk ondersteuningsaanbod.

Actie	Voortgang	Geplande afronding
Project 'ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen'	Handreiking afgerond. Project richt zich nu op implementatie van de handreiking	Eind februari 2018 loopt het project af
Informatie over pleegzorg en voogdij	Acties lopen	2018
Inspraak en medezeggenschap pleeggezinnen	Acties lopen	Eind 2019
Pleegzorg in de keten	Bijeenkomsten met direct betrokkenen (gemeenten, regio's en aanbieders)	Eerste helft 2018

3.2 Soepeler overgang naar volwassenheid

De overgang naar volwassenheid loopt niet voor alle jongeren soepel. Vooral jongeren in een kwetsbare positie hebben hulp nodig bij deze overgang. Gemeenten hebben met de decentralisaties sociaal domein het gereedschap in handen om jongeren op alle leefgebieden te helpen. Veel gemeenten pakken deze taak ook voortvarend op. Overal in het land zijn goede voorbeelden te zien van gemeenten die op innovatieve manieren maatwerkoplossingen voor jongeren in de overgang naar volwassenheid creëren.[36] De ondersteuning van kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid kan ingewikkeld zijn en verloopt niet altijd zonder problemen. Landelijke ondersteuning is dan ook gewenst om jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen bij de overgang naar volwassenheid.

Jongerenteam – Maastricht Heuvelland
Een goed voorbeeld van een integrale ondersteuning bij de overgang naar volwassenheid bij kwetsbare jongeren is het Jongerenteam van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Dit team zet samen met de jongere alle vragen/opgaven die komen kijken bij volwassenheid op een rijtje en gaat in samenspraak met de jongere op zoek naar oplossingen, waarbij de focus steeds ligt op een terugkeer naar school of een plek op de arbeidsmarkt. Het team helpt daarnaast met het vinden van vormen van dagbesteding, hulpverlening, jeugdzorg, gezondheidsvragen, praktische tips, etc.
Het team is een intensief samenwerkingsverband binnen het sociaal domein tussen Participatie, Onderwijs, Jeugd en Wmo, aangevuld met werkgeversorganisatie Platform24. Door deze diverse samenstelling werkt het team integraal en domeinoverstijgend.

Bij het werk van het team staat de jongere zelf constant centraal. Jongeren hebben een vast contactpersoon en worden ingedeeld in (groeps)trainingen, waarbij de eigen kracht van de jongeren wordt versterkt. De jongeren worden daarnaast actief benaderd door het team. Doordat het team contact heeft met scholen kunnen ze de jongeren al aanspreken wanneer ze dreigen uit te vallen. Zo kan er vaak lichte hulp worden ingezet en kan worden voorkomen dat jongeren uitvallen op school en in grotere problematiek belanden.

Landelijke werkagenda 18-/18+
Met de landelijke werkagenda wordt uitvoering gegeven aan de ondersteuning van kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid. De Kamer is hierover op 25 januari jl. uitgebreid

[36] https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/van-jeugd-naar-volwassenheid/Praktijkvoorbeelden

geïnformeerd.[37] De landelijke aanpak richt zich op een aantal kernzaken:

- Kennisdeling: het NJi, de VGN, Movisie en Divosa verspreiden kennis, handreikingen en praktijkvoorbeelden onder beleidsmedewerkers, zorgprofessionals, ouders en jongeren met de werkagenda 16-27.[38]
- Kennisontwikkeling: het NJi heeft met gemeenten bouwstenen voor een toekomstplan uitgewerkt waarmee zorgprofessionals met jongeren inzicht kunnen creëren in zijn/haar situatie, samen doelen kunnen stellen en na kunnen gaan welke hulp en ondersteuning nodig is om deze doelen te bereiken.
- Aanpak knelpunten: VWS, OCW, SZW, JenV, de VNG en uitvoeringspartners hebben knelpunten in wet- en regelgeving geïnventariseerd en zullen tijdens een Jongvolwassenentop afspreken hoe deze punten aangepakt gaan worden.

Er is door de betrokken partijen, naast bovengenoemde ontwikkelingen, veel werk verricht. Zo zijn er binnen het traject 16-27 learn & share bijeenkomsten georganiseerd en is er een quick scan uitgevoerd naar oplossingen die men in het buitenland gebruikt. Daarnaast is er binnen dit traject zowel voor gemeenten als voor professionals een handreiking geschreven.[39] Deze handreikingen geven gemeenten en professionals handvatten om de doorlopende ondersteuning voor kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid te verbeteren.
Op 27 november 2017 vindt er een Jongvolwassenentop plaats. Tijdens deze bijeenkomst zullen knelpunten worden vastgesteld met wethouders en belanghebbende partijen uit het onderwijs, de arbeidsmarkt en de zorg en zal besproken worden hoe deze punten aangepakt gaan worden. Hierbij zal het Rijk ondersteunen waar dit nodig en wenselijk is. De komende tijd zal het kabinet met betrokken partijen nagaan op welke manier het best invulling gegeven kan worden aan de afspraken uit de Jongvolwassenentop.

3.3 Kindertelefoon, AKJ en sensoor

De functies van de kindertelefoon, het luisterend oor en het vertrouwenswerk jeugd zijn voor geheel Nederland beschikbaar en het is van groot maatschappelijk belang dat dit gewaarborgd blijft. Achtereenvolgens zijn Stichting de Kindertelefoon, Stichting Sensoor en Stichting AKJ daarvoor momenteel gecontracteerd door de VNG. De continuïteit van de betreffende functies is voor de korte termijn afhankelijk van het voortbestaan van deze organisaties. Het betreft daarnaast organisaties die voor hun voortbestaan nagenoeg geheel afhankelijk zijn van de financiering van deze functies.

Zoals gemeld in de brief van 2 juni 2017[40] zagen deze organisaties zich genoodzaakt om hun organisatie vanaf 1 juli 2017 te gaan afbouwen als niet snel zekerheid zou worden geboden over de financiering voor 2018. De acute bedreiging voor het voortbestaan van deze organisaties betekende ook een onmiddellijk risico voor de beschikbaarheid van deze belangrijke landelijke functies. Zo zouden de organisaties direct te maken krijgen met vertrek van personeel en zou het vanwege het onzekere toekomstperspectief uiterst moeizaam zijn om nieuw personeel aan te trekken. Dit zou zeer ongewenste schade opleveren voor de mensen die een beroep moeten kunnen doen op de kindertelefoon, het luisterend oor of onafhankelijke vertrouwenspersonen.

Gelet op deze uitzonderlijke situatie van zwaarwegend maatschappelijk belang is in de brief van 2 juni 2017 aangekondigd dat VWS in 2018 zorg zal dragen voor de continuïteit van het AKJ, de Kindertelefoon en Sensoor. Daarmee is het acute risico afgewend en is de continuïteit van deze functies gewaarborgd. Zoals in het Algemeen Overleg over jeugdhulp d.d. 8 juni 2017 is toegezegd, lichten wij hierbij nader toe hoe de verantwoordelijkheid en de financiering van deze functies geregeld worden vanaf 2018.41 Graag hebben wij de steun van uw Kamer voor de gekozen invulling voor het landelijk waarborgen van de continuïteit van de kindertelefoon, het luisterend oor

[37] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 559
[38] http://www.16-27.nl/
[39] Zie: http://www.16-27.nl/
[40] Kamerstukken II 2016/17, 31 839, nr. 582
[41] Tegelijkertijd wordt ook de doventolkvoorziening voor het leefdomein (Wmo 2015) gecentraliseerd. In een brief van 8 maart 2017 aan uw Kamer was al aangekondigd dat toegewerkt wordt naar een geharmoniseerde, centrale doventolkvoorziening voor zowel het leefdomein als het school- en werkdomein, zie Kamerstukken II 2016/17, 32 805, nr. 51

en het onafhankelijke vertrouwenswerk jeugd vanaf 2018 en verder.

Concrete invulling
Na een brede verkenning van de mogelijkheden is besloten de contracten met het AKJ en Sensoor die de VNG ten behoeve van de gemeente had gesloten, met één jaar te verlengen. Het contract met de Kindertelefoon loopt reeds tot en met 2018 en hoeft niet te worden verlengd. Alle drie de contracten worden door VWS overgenomen. Doordat de VNG de aflopende contracten verlengt tot en met 2018 en ze vervolgens overdraagt aan VWS, is sprake van optimale continuïteit voor de betreffende organisaties èn voor de taken die zij uitvoeren.

Omdat de kindertelefoon, het luisterend oor en het vertrouwenswerk jeugd met ingang van 2018 structureel door VWS gefinancierd zullen worden en gemeenten deze taken dan niet meer hoeven uit te voeren, is het macrobudget voor de Jeugdwet en de Wmo 2015 per 2018 verlaagd en zijn de betreffende middelen toegevoegd aan de begroting van VWS.[42]

Voor de periode vanaf 2019 wordt voor de kindertelefoon, het luisterend oor en het vertrouwenswerk jeugd onderzocht in hoeverre voor deze functies ook andere organisaties de gelegenheid moet worden geboden aanspraak te maken op financiering door VWS. Tevens is een wetswijziging in voorbereiding om de verantwoordelijkheid voor de kindertelefoon, het luisterend oor en het vertrouwenswerk jeugd duurzaam bij het Rijk te beleggen. Dit wetsvoorstel verwachten wij in de eerste helft van 2018 aan u voor te kunnen leggen.

Risico overname contract AKJ
Het contract dat de VNG ten behoeve van de gemeenten heeft gesloten met het AKJ bevat geen verlengingsclausule. Hierdoor loopt VWS het risico dat niet wordt voldaan een wettelijke vereisten. Wij zijn echter van mening dat de overname van het contract voor 2018 noodzakelijk en gerechtvaardigd is gezien het zwaarwegende maatschappelijk belang van de continuïteit van de functie van het vertrouwenswerk jeugd en de daaraan verbonden noodzaak om te voorkomen dat het AKJ haar organisatie per 1 juli jongstleden zou afbouwen. Uit jurisprudentie blijkt dat in specifieke omstandigheden een dergelijke overbruggingsovereenkomst als tijdelijke maatregel als aanvaardbaar wordt beschouwd.

3.4 Ondersteuningsprogramma VNG strafrecht

Om gemeenten te ondersteunen in de verankering van met name de jeugdstrafrechtketen in de lokale en regionale structuur, voert de VNG een door Justitie en Veiligheid gefaciliteerd ondersteuningsprogramma uit. Dit programma bouwt voort op de resultaten van het vorige ondersteuningsprogramma dat gericht was op de jeugdbeschermings- en jeugdstrafrechtketen, alsook op de implementatie van de "Nieuwe Jeugdbescherming en Jeugdreclassering". Onderdeel van het ondersteuningsprogramma is het geven van kenniscolleges, waarbij de jeugdstrafrechtketen wordt doorlopen aan de hand van een casus. Deze colleges worden goed bezocht. Na afloop volgt desgewenst tevens ondersteuning in het opstellen van een werkagenda op het gebied van strafrecht, waarin bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over het betrekken van justitiepartners bij de inkoop van jeugdhulp. Het programma loopt tot halverwege 2018.

3.5 Ondersteuning nazorg

De beleidsgroep Nazorg Jeugd, bestaande uit vertegenwoordigers van Jeugdzorg Nederland, 3RO, JJI, gemeenten en Raad voor de Kinderbescherming en het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft gewerkt aan een nieuwe Handreiking Nazorg Jeugd. Om te stimuleren dat in alle jeugdzorgregio's vernieuwde werkafspraken worden gemaakt waarin de integrale nazorg aan jeugdige (ex)gedetineerden goed geregeld en afgestemd is en voldoet aan de wet- en regelgeving wat betreft privacy, zal de implementatie van de nieuwe handreiking worden ondersteund door een implementatieteam. Concreet betekent dit dat een beslisboom in alle jeugdzorg regio's wordt gebruikt om te komen tot werkafspraken die passen bij en zijn afgestemd op de lokale

[42] Dit is aangekondigd in de septembercirculaire gemeentefonds 2017, zie Kamerstukken II 2017/17, 34775 B, nr. 4

zorgstructuur. De beslisboom wordt ingezet om in de jeugdzorgregio zelf de noodzakelijkheid van het wel of niet delen van persoonsgegevens tussen de justitiële ketenpartners en de gemeente te onderbouwen en op die manier tot passende keuzes, afstemming en werkafspraken te komen die recht doen aan de gezamenlijke doelstelling om een kwalitatief goede integrale nazorg te realiseren. Dit met alle aandacht voor de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens en de daarbij horende privacy afspraken.

Voor de implementatie is een ondersteuningsteam samengesteld uit vertegenwoordigers van de beleidsgroep Nazorg Jeugd. Dit team zal in elke jeugdzorgregio in nauwe samenwerking met de regionale Raad voor de Kinderbescherming en de gemeenten binnen de jeugdzorgregio bijeenkomsten organiseren om te komen tot een op de lokale situatie afgestemd werkproces.

Daarbij zal expliciet de verbinding gezocht worden met de activiteiten van het Ondersteuningsteam Jeugdbescherming en Jeugdreclassering van de VNG, zodat de verschillende activiteiten in de jeugdzorgregio's elkaar kunnen ondersteunen en versterken.

3.6 Aanpassing woonplaatsbeginsel

In de voortgangsbrief Jeugd die op 2 juni jl. naar de Kamer is gestuurd is aangegeven dat de wettelijke aanpassing van het woonplaatsbeginsel opgenomen zou worden in het aangekondigde wetsvoorstel dat een delegatiebepaling in Jeugdwet en Wmo 2015 regelt voor vermindering administratieve lasten.[43] Inmiddels is er voor gekozen de toegezegde aanpassing van het woonplaatsbeginsel in een apart wetsvoorstel te regelen. De uitwerking van het woonplaatsbeginsel is ingewikkeld en vergt daardoor meer tijd. Het voordeel van deze werkwijze is dat alle betrokken partijen goed gehoord en meegenomen kunnen worden in de aanpassing. Naast het wetstraject zijn er nog twee sporen gestart die nodig zijn voor een wijziging van het woonplaatsbeginsel. Dit betreft de aanpassing van de verdeling van de financiële middelen als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel en de voorbereiding van de uitvoering bij gemeenten en aanbieders.

In het kader van het werkprogramma 18-/18+ is in relatie tot het woonplaatsbeginsel door gemeenten en andere partijen uit het veld ook aandacht gevraagd voor de doelgroep die uitstroomt uit een justitiële jeugdinrichting (JJI) en jeugdigen 18+ met een voorwaardelijke jeugdstraf. Er heeft dan ook een tweetal werksessies plaatsgevonden om de effecten van de beoogde aanpassingen van het woonplaatsbeginsel ook te toetsen voor deze groep. In deze werksessies is de conclusie getrokken dat de aanpassingen waarschijnlijk ook voor deze doelgroep meer helderheid zal bieden in het bepalen van welke gemeente financieel en bestuurlijk verantwoordelijk is. Uiteindelijk moet dit ook een bijdrage leveren aan een snellere inzet van de betreffende jeugdhulp.

3.7 Overheveling persoonlijke verzorging

Op 2 juni is de Kamer per brief toegezegd om in het najaar een nieuwe stand van zaken te ontvangen van de ontwikkelingen op het gebied van afbakeningsvraagstukken bij kinderen met een intensieve zorgvraag.[44] De voormalig staatssecretaris van VWS heeft eerder aangegeven[45] dat er knelpunten zijn geconstateerd in de huidige afbakening voor verzorging bij kinderen tussen de Jeugdwet en de Zorgverzekeringswet. Naar aanleiding hiervan is een intensief traject doorlopen met de Denktank kinderen met een intensieve zorgvraag. Uitkomst van dit traject is een verschuiving van de afbakening per 1 januari 2018 waarvan de Kamer deze zomer op de hoogte is gesteld.[46] Met deze pakketwijziging verschuift per 1 januari 2018 een deel van de verzorging voor kinderen van Jeugdwet naar Zorgverzekeringswet, namelijk voor zover deze verzorging verband houdt met een behoefte aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop. De benodigde wijziging van het Besluit zorgverzekering is te vinden in Stb. 2017, 349. Met de nieuwe afbakening ontstaat

[43] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr.581
[44] Kamerstukken II 2016/17 34 104, nr. 181
[45] Kamerstukken II 2016/17 34 104 en 29 247, nr. 159
[46] Kamerstukken II 2016/17 29 689, nr.828

er meer flexibiliteit en ruimte om naar de specifieke situatie van een kind te kijken en van daaruit de zorg zo goed mogelijk te organiseren. Hierbij wordt benadrukt dat gemeenten verantwoordelijk blijven voor verzorging die gericht is op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid.

Sinds de brief hierover die afgelopen zomer naar de Kamer is gestuurd, is er in samenspraak met partijen uit de denktank een overgangsregeling tot stand gebracht, waardoor de overgang naar de nieuwe afbakening geleidelijk plaatsvindt gedurende 2018. De ouders van de kinderen die het betreft kunnen vanaf 1 januari 2018 ervoor kiezen per direct over te gaan naar de nieuwe situatie of te wachten tot het aflopen van hun beschikking bij de gemeente. Deze overgangsperiode loopt tot uiterlijk 1 januari 2019. Daarna zullen alle kinderen bij wie de beschikking van de gemeente nog niet is afgelopen ook overgaan naar de nieuwe afbakening. Ook is er begonnen met de communicatie over de verandering. Samen met de denktankpartijen[47] is een communicatieplan opgesteld waarin is vastgelegd hoe alle betrokken partijen hun achterban op de hoogte stellen van de veranderingen. Voor dit doeleinde is een factsheet opgesteld waarin de wijziging wordt uitgelegd en waar partijen naar kunnen verwijzen.[48] Centraal bij de implementatie van de nieuwe afbakening staat ook dat mensen altijd contact kunnen opnemen met het Juiste Loket. Gezinnen, kinderverpleegkundigen, kinderartsen maar bijvoorbeeld ook medewerkers van gemeenten en zorgverzekeraars kunnen als ze vragen hebben of vastlopen ondersteuning krijgen van het Juiste Loket. De komende maanden zal samen met de leden van de Denktank en het Juiste Loket worden gevolgd hoe de invoering van de nieuwe afbakening verloopt. In het voorjaar van 2018 wordt de Kamer hierover nader geïnformeerd.

3.8 Verlenging subsidieregeling opvang kinderen van ouders met een trekkend/varend bestaan

Uit de evaluatie van de subsidieregeling in 2016 is naar voren gekomen dat het veld tevreden is met de huidige subsidieregeling en de regeling efficiënt werkt.[49] De evaluatie uit 2016 geeft geen aanleiding voor inhoudelijke aanpassingen op dit moment. Wel is naar aanleiding van de evaluatie geadviseerd verschillende financieringsmodaliteiten nader te onderzoeken om te bezien of de kosteneffectiviteit verder verhoogd kan worden. Door een verder dalend kindertal zijn op dit moment twee instellingen aan het fuseren en worden voorzieningen afgebouwd. Een beter moment voor het onderzoek naar kosteneffectiviteit en positionering lijkt zich voor te doen nadat deze herschikking zijn beslag heeft gekregen.
De werkingsduur van de huidige subsidieregeling wordt daarom verlengd voor de periode van een jaar. Onderzoek naar de financieringsmodaliteiten voor de schippersinternaten zal in 2018 worden uitgevoerd. Omdat de huidige regeling wordt verlengd zonder inhoudelijke wijzigingen, de verlenging van de regeling ten behoeve van 2017 vorig jaar is voorgehangen bij uw Kamer en omdat er sinds de evaluatie van 2016 geen nieuwe ontwikkelingen zijn die kunnen worden voorgelegd, is er voor gekozen uw Kamer middels deze voortgangsrapportage te informeren. De verlenging van de regeling voor 2018 zal niet afzonderlijk worden voorgehangen.

3.9 Stand van zaken toezicht Veilig Thuis door de Inspectie gezondheidszorg en Jeugd in oprichting

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting (hierna: inspectie) is verantwoordelijk voor het toezicht op de Veilig Thuis-organisaties (hierna: VT-organisaties) en voert dit stapsgewijs uit. In 2015 heeft de inspectie stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 VT-organisaties. In januari 2017 startte de inspectie met stap 2 van het toezicht, zij bracht over haar bevindingen in april 2017 een rapportage uit. De inspectie beoordeelde aanvankelijk veertien VT-organisaties in stap 2 als voldoende, tien als matig en de kwaliteit van twee VT-organisaties was onvoldoende. In oktober en november 2017 heeft de inspectie onderzocht of de kwaliteit van de VT-organisaties die matig of

[47] V&VN, NVK, Ieder(in), Per Saldo, BVIKZ, BMKT, VGN, VGVK, ZN, VNG, CIZ, Zorginstituut, NZa, OCW en VWS.
[48] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2017/09/08/factsheet-nieuwe-afbakening-verzorging-kinderen/Nieuwe+afbakening+verzorging+kinderen.pdf
[49] Kamerstukken II 2015/2016, 34 300-XVI, nr. 168.

onvoldoende scoorden inmiddels als voldoende beoordeeld kan worden.

De inspectie concludeert op basis van haar hertoets bij deze twaalf VT-organisaties dat zeven VT-organisaties een voldoende scoren. Vijf VT-organisaties scoren nog matig. Dit komt doordat deze VT-organisaties een wachtlijst hebben voor het starten van onderzoek. De inspectie blijft de voortgang van de verbetermaatregelen van deze vijf VT-organisaties volgen. Over de resultaten van het opvolgen van het toezicht op stap twee heeft de inspectie een brief aan de gemeenten gestuurd[50].

Daarnaast vraagt de inspectie in deze brief aan de gemeenten aandacht voor wachtlijsten en de 24/7 bereikbaarheid van de vertrouwensartsen bij Veilig Thuis. In haar brief roept de inspectie de gemeenten op om actief zicht te blijven houden op haar Veilig Thuis-organisatie en zo nodig sturend op te treden als er wachtlijsten ontstaan. Ik heb begrepen dat de inspectie inmiddels ook gesproken heeft met het Landelijk Netwerk Veilig Thuis over de uitkomsten van het laatste onderzoek en aandacht heeft gevraagd voor de signalen rondom wachtlijsten en de 24/7 bereikbaarheid van de vertrouwensartsen. In het Meerjarenprogramma Veilig Thuis, gefinancierd door VWS, werkt het Landelijk Netwerk Veilig Thuis aan de verdere doorontwikkeling van Veilig Thuis en is er specifiek aandacht voor de borging van de capaciteit en kwaliteit van vertrouwensartsen bij Veilig Thuis.

[50] Deze brief staat samen met de rapportages per veilig thuis organisatie op de website van de inspectie, https://www.igj.nl/.